

ระบบปฏิบัติการ “สาสุข อุ่นใจ” คนไทยรอบรู้

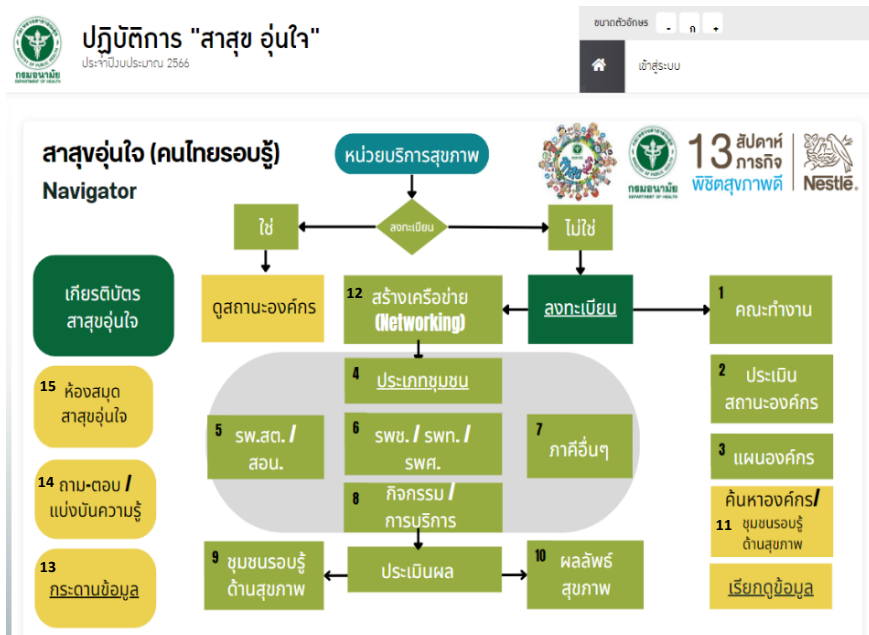
หลักการและเหตุผล

การสร้างความรู้ด้านสุขภาพ เป็นหนึ่งในประเด็นเร่งด่วนตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 1 (คนไทยในศตวรรษที่ 21) และเป็นประเด็นปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข กรมอนามัยได้รับมอบหมายในการบูรณาการขับเคลื่อนความรู้ด้านสุขภาพตามแผนแม่บทประเด็นที่ 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี ในแผนย่อย 13.1 การสร้างความรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ จากการสำรวจสถานการณ์ความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย ปี 2562 พบว่า คนไทยมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ด้านสุขภาพร้อยละ 65 จัดอยู่ในระดับที่ไม่เพียงพอต่อการเข้าถึง เข้าใจ ทบทวนซักถาม และตัดสินใจปรับพฤติกรรมดูแลสุขภาพของตนเอง การมีความรู้ด้านสุขภาพจำกัดสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์และสุขภาพที่ไม่ดี อีกทั้งยังสัมพันธ์กับการมีค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่ไม่จำเป็นด้วย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ ผ่านการพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการสุขภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพสู่การเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ และขยายผลไปสู่ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ด้านสุขภาพ สามารถดูแลและจัดการกับสุขภาพของตนเองได้ กองส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ จึงได้จัดทำระบบปฏิบัติการ “สาสุข อุ่นใจ” คนไทยรอบรู้ ขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานดังกล่าว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำระบบขึ้นทะเบียนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรและชุมชนรอบรู้ด้านของสถานบริการด้านสุขภาพอย่างเป็นระบบ
2. เพื่อเป็นคลังความรู้และพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการขับเคลื่อนงานองค์กรและชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ
3. เพื่อการสร้างร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคประชาชน และบริหารจัดการข้อมูลของภาคีเครือข่าย

องค์ประกอบของระบบปฏิบัติการ “สาสุข อุ่นใจ” คนไทยรอบรู้

- หมายเลข 1 (คณะทำงาน) 2 (ประเมินสถานะองค์กร) และ 3 (แผนองค์กร) : function สำหรับพัฒนาองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ
- หมายเลข 4 (ประเภทชุมชน) 5 (รพ.สต./สอน.) 6 (รพช./รพท./รพศ.) 7 (ภาคอื่นๆ) 8 (กิจกรรม/การบริการ) 9 (ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ) และ 10 (ผลลัพธ์สุขภาพ) : function สำหรับพัฒนาชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ
- หมายเลข 11 (ค้นหาองค์กร/ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ) : ตัวเลือกสำหรับการค้นหาองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับเขตสุขภาพ/จังหวัด/อำเภอ
- หมายเลข 12 (สร้างเครือข่าย) : ตัวเลือกสำหรับค้นหาชุมชนนาร่องในระดับเขตสุขภาพ/จังหวัด/อำเภอ
- หมายเลข 13 (กระดานข้อมูล) : ตัวเลือกสำหรับดูข้อมูลผลการดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรและชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับเขตสุขภาพ/จังหวัด/อำเภอ
- หมายเลข 14 (ถาม-ตอบ/แบ่งปันความรู้) : ตัวเลือกสำหรับลิงก์ไปที่ Facebook กลุ่ม Thailand Health Literacy เพื่อถาม-ตอบ/แบ่งปันความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- หมายเลข 15 (ห้องสมุดสาสุขอุ่มใจ) : ตัวเลือกสำหรับเข้าสู่คลังความรู้สำหรับการพัฒนาองค์กรและชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ

คุณค่าของระบบปฏิบัติการ “สาสุข อุ่มใจ” คนไทยรอบรู้

1. เป็นแพลตฟอร์มที่รวมข้อมูลขององค์กรและชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ และสถานการณ์ระดับความรอบรู้ของประชาชนในชุมชน รวมถึงแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานบริการด้านสุขภาพที่เข้าร่วมกิจกรรมบนแผนที่ออนไลน์
2. เป็นแหล่งรวมผู้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานจนเกิดเป็นชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice : CoP)
3. เป็น Dashboard แสดงความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนองค์กรและชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับเขตสุขภาพ/จังหวัด/อำเภอ/ตำบล
4. เป็นฐานข้อมูลสำหรับศึกษา เรียนรู้ วิจัย และประเมินความก้าวหน้าระยะสั้นและระยะยาวของการขับเคลื่อนงานส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพระดับประเทศ

ผลผลิต

หน่วยบริการสาธารณสุขลงทะเบียน 7,648 แห่ง ประเมินเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ 2,615 แห่ง
ชุมชนนำร่อง ลงทะเบียน 1,880 แห่ง ประเมินเป็นชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ 685 แห่ง

ข้อมูลจากระบบสาสุขอุ้นใจ ณ วันที่ 13 ก.พ. 66

ผลลัพธ์

ความรอบรู้ด้านสุขภาพเฉลี่ยของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในชุมชน
ร้อยละ 90.7 สัดส่วนของประชากรที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพเพียงพอ ร้อยละ 91.64

ข้อมูลจากระบบสาสุขอุ้นใจ ณ วันที่ 13 ก.พ. 66

นางสาวกมลวรรณ สุขประเสริฐ

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

กองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ กรมอนามัย